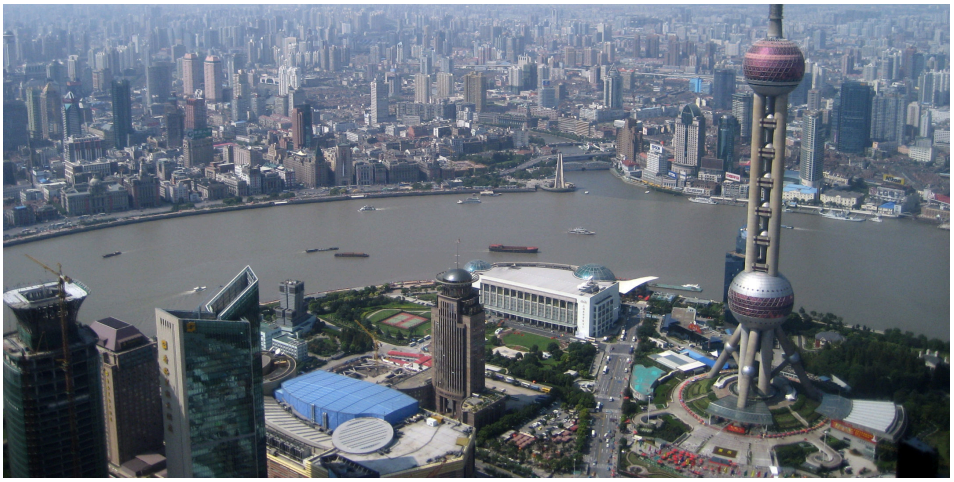
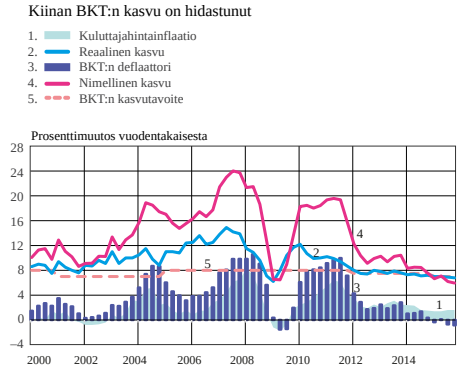
Voiko Kiinan BKT-tilastoihin luottaa?

21.3.2016 – Analyysi – Kiinan talous , Tilastot

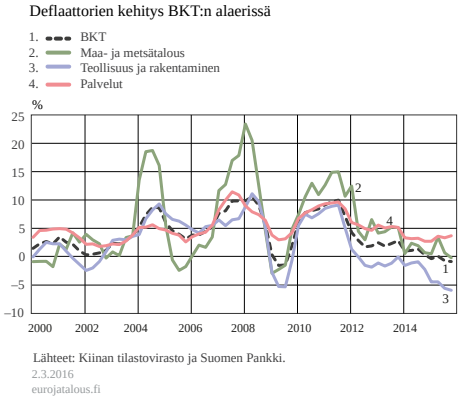
Talouden ja markkinoiden epävarmuuden lisääntymisestä huolimatta Kiinan BKT-tilastot näyttävät yhä lähes 7 prosentin kasvua, joka on virallisten kasvutavoitteiden mukainen. Tilastojen mukaan kasvun hidastuminen on ollut huomattavan tasaista. Tämä on jälleen lisännyt epäluuloja Kiinan BKT-tilastoja kohtaan. Vaikka kiinalaistilastojen kattavuudessa ja läpinäkyvyydessä on huomattavasti parannettavaa, viimeaikaiset tutkimukset eivät yleisesti löydä näyttöä BKT-lukujen merkittävästä tai systemaattisesta vääristelystä.

Keskustelu Kiinan BKT-lukujen paikkansapitävyydestä on jälleen kiihtynyt. Nimellisen BKT:n kasvun hidastumista alle reaalikasvun on pidetty yhtenä merkkinä siitä, että BKT:n kehitys olisi todellisuudessa painunut alle raportoidun noin 7 prosentin. Nimellinen BKT:n kasvu on viime vuosina vaihdellut merkittävästi enemmän kuin reaalikasvu ja hidastunut huomattavasti nopeammin (kuvio 1). Epäsuorasti laskettu BKT:n deflaattori muuttui vuonna 2015 negatiiviseksi, mikä johtuu ennen kaikkea siitä, että teollisuuden ja rakentamisen hinnat ovat laskeneet entistä jyrkemmin (kuvio 2).

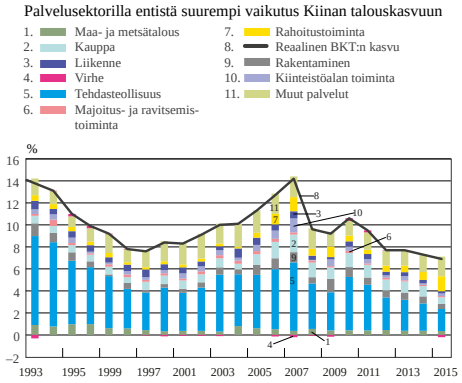
Kuvio 1

Kuvio 2

Kiinan BKT-tilastoissa on useita yleisesti tiedossa olevia puutteita. Kiinan kokoisessa taloudessa, jonka rakenteet muuttuvat nopeasti, talouden koon luotettava mittaaminen on kaiken kaikkiaan hyvin hankalaa. Maan tilastoviraston BKT:n rakenteeseen tekemät tarkistukset ovat järjestään korjanneet palvelusektoria suuremmaksi, mutta BKT:n tilastointi todennäköisesti aliarvioi yhä palvelusektorin koon. Erään arvion mukaan palvelusektori olisi noin 20 % ja koko bruttokansantuote 10 % nykyisin tilastoitua suurempi.[1] Tällä hetkellä ennen kaikkea palvelualat ylläpitävät Kiinan nopeaa kasvua (kuvio 3). Vuonna 2015 erityisesti rahoitussektori koheni nopeasti.[2]

1. Rosen – Bao (2015). Kiinassa on käytössä SNA 1993 -tilastointistandardi, joka kattaa uudempaa standardia suppeammin mm. rahoitus- ja kiinteistösektorin sekä tutkimus- ja tuotekehitysmenot. Tilastoviranomaiset ovat ilmaisseet aikeensa siirtyä käyttämään uudempaa SNA 2008 -standardia, jolloin palvelusektorin osuus taloudessa kasvaisi ja teollisuuden kasvun hidastumisella olisi pienempi vaikutus BKT:n kokonaiskasvuun.
2. Vuonna 2015 rahoitussektori kasvoi 16 %. Rahoitussektorin nopea kehitys johtuu osaltaan vuoden 2015 osakemarkkinabuumista. Rahoitussektorin kasvuvauhdin normalisoituessa runsaaseen 9 prosenttiin (keskiarvo vuosina 2010–2014) hiljenisi koko BKT:n kasvuvauhti noin 0,5 prosenttiyksikköä.

Kuvio 3

Kiinan talouspolitiikassa BKT:n kasvutavoite on tärkeä ohjenuora, ja politiikan menestystä mitataan tavoitteen saavuttamisella. Tämä heikentää tilastoviraston julkaisemien BKT-tilastojen uskottavuutta. Kiinan tilastovirasto ei julkaise virallista BKT:n deflaattoria. Painottamalla hinnanmuutoksia hieman eri tavoin viranomaisilla on ainakin teoriassa mahdollisuus vaikuttaa julkaistavaan reaalisen kasvun lukuun ja saada se vastaamaan paremmin kasvutavoitetta. Suhteellisen yleinen näkemys on, että Kiinan virallisia lukuja silotetaan hieman.[3] Pääosin viimeaikaiset tutkimukset eivät kuitenkaan löydä näyttöä systemaattisista virheistä virallisissa BKT-luvuissa muihin makrotalouden indikaattoreihin verrattaessa.[4] Pidemmällä aikavälillä BKT:tä pidetään suhteellisen luotettavana Kiinan talouskehityksen kuvaajana.

Koska BKT-tilastot aiheuttavat epäluuloja, useat tutkimuslaitokset käyttävät Kiinan talousseurannassa myös vaihtoehtoisia indikaattoreita.[5] Nämä tuovat keskusteluun lisänäkökohtia, mutta niiden kattavuus ei ainakaan tällä hetkellä riitä korvaamaan BKT:tä kokonaistalouden kehityksen kuvaajana. Suurin ongelma vaihtoehtoisten indikaattorien tapauksessa on, etteivät ne pysty ottamaan huomioon Kiinan talouden rakennemuutosta. Ne kuvaavat pääosin raskaan teollisuuden, rakentamisen ja ulkomaankaupan kehitystä eivätkä pysty riittävästi ottamaan huomioon palvelusektorin ja yksityisen kulutuksen kasvua.

Lähteet:

Fernald, J. – Hsu, E. – Spiegel, M. M. (2015) Is China fudging its figures? Evidence from trading partner data. BOFIT DP 29/2015.

3. Ks. esim. Nakamura – Steinsson – Liu (2014).

4. Ks. mm. Holz (2014) ja Mehrotra – Pääkkönen (2011). Angus Maddison ja Harry Wu ovat ehkä tunnetuimmat Kiinan virallisten tilastojen kritisoijat. He ovat laskeneet Kiinalle vaihtoehtoisen BKT-sarjan, jossa keskimääräinen vuosikasvu 1992–2003 oli 8,7 %, virallisen 9,9 prosentin sijaan. Ks. Maddison – Wu (2008). Fernaldin ym. (2015) mukaan Kiinan BKT-luvut ovat muihin indikaattoreihin verrattaessa olleet vuoden 2008 jälkeen luotettavampia kuin aiemmin.

5. Ehkäpä tunnetuin näistä on nykyisen pääministerin Li Keqiangin mukaan nimetty indeksi, joka koostuu sähkönkulutuksen, rautatierahdin ja lainanannon kehityksestä.

Holz, C. A. (2014) The Quality of China's GDP Statistics. China Economic Review, 30, 309–338.

Maddison, A. – Wu, H. X. (2008) Measuring China's Economic Performance. World Economics, 9(2),13–44.

Mehrotra, A. – Pääkkönen, J. (2011) Comparing China's GDP statistics with coincident indicators. Journal of Comparative Economics, 39, 406–411.

Nakamura, E. – Steinsson, J. – Liu, M. (2014) Are Chinese Growth and Inflation Too Smooth? Evidence from Engel Curves. NBER WP 19893.

Rosen, D. H. – Bao, B. (2015) An independent look at China's economic size. Center for Strategic & International Studies.

Avainsanat

Kiina, bruttokansantuote, tilastot, BOFIT